

Ders : Uluslararası Kamu Maliyesi

Konu : Küreselleşme ve Kurumlar -III

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

23 Mart 2020; Ankara

Küreselleşme

<https://academic.eb.com/levels/collegiate/search/dictionary?query=globalization&includeLevelThree=1&page=1>

Britannica'da küreselleşme, serbest ticaret, sermayenin serbest dolaşımı ve daha ucuz dış işgücü piyasalarından yararlanma yoluyla dünya ekonomisinin gelişimi olarak tanımlanmaktadır.

Dünya Ticaret Örgütü

1947-48 yıllarında, Havana'da toplanan 50'ye yakın ülke temsilcisi, uluslararası ticaretin serbestleştirilmesi amacıyla "geçici olarak" Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması'nı (GATT) imzalamıştır.

GATT, daha sonra 1995 yılında Dünya Ticaret Örgütüne dönüşmüştür.

DTÖ, Uruguay Round anlaşmalarının takipçisi, uluslararası ticaretin yönünün belirlendiği bir forum, üye ülkelerin ticari sorunlarını tek taraflı önlemlere başvurmadan çözümlendiği bir organ ve gelişme yolundaki ülkelerin çok taraflı ticaret sistemi ile bütünleşmesine aracılık ve yardım eden uluslararası bir kuruluştur.

Bretton Woods Sistemi

II. Dünya Savaşı devam ederken 1944 yılında ABD'nin New Hampshire Eyaletinin Bretton Woods kasabasında 44 ülkenin bir araya gelmesiyle Dünya Mali Sistemine yönelik olarak yapılan Konferansta (United Nations Monetary and Financial Conference) savaş sonrası dönemin finansal sistemi üzerine kararlar alındı. Savaş sonrasında

—[International Bank for Reconstruction and Development](#) (IBRD)

—[International Monetary Fund](#) (IMF)

Kurulması kararlaştırıldı.

IMF

IMF, döviz değişim kurlarının dengede tutulması ve ödemeler dengesi açıklarının finansmanı faaliyetlerinde bulunmaktadır.

IMF, *Finansal Programlama Modelini* kullanmaktadır.

Model, malların arz ve talebi ve döviz kuru ile formüle edilmektedir.

Malların uzun dönemde arzının, kısa dönem arzından farklı olduğu kabul edilmektedir.

Dünya Bankası

1944 yılında kuruldu.

Başlangıçta verdiği kredilerle Dünya Savaşı sırasında harap olmuş ülkelerin yeniden inşasına yardımcı oldu.

Daha sonra barajlar, elektrik şebekeleri, sulama sistemleri ve yollar gibi altyapıya yatırımlarına kredi sağladı.

Washington Uzlaşısı

Kavramı ilk defa 1989 yılında kullanıldı.

Neoliberal iktisat politikalarına dayanmaktadır.

Merkezi Washington'da bulunan kuruluşlar tarafından uygulanması istenilen politikalar olduğu için bu isimle adlandırılmaktadır.

Washington Uzlaşısı, 10 maddeden oluşmaktadır

Washington Uzlaşısı

1. Mali disiplinin sağlanması
2. Kamu harcamalarının öncelik alanlarının belirlenmesi
3. Vergi reformlarının yapılması
4. Finansal piyasaların serbestleştirilmesi
5. Tek ve piyasa tarafından belirlenen döviz kuru uygulaması
6. Gümrük tarifelerinin kaldırılması
7. Doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesi
8. Kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmesi
9. Piyasalar üzerindeki kontrollerin kaldırılması
10. Mülkiyet haklarının güvence altına alınması

Post Washington Uzlaşısı

Bu politikaların, Dünya Bankası ve IMF olmak üzere uluslararası kuruluşların zorlamasıyla “yapısal uyum programları” adı altında Güney Amerika ülkeleri ve Türkiye dahil bir çok ülkede uygulandığı görülmektedir.

Gelen eleştiriler üzerine, gelir dağılımının sağlanması, yoksullukla mücadele edilmesi gibi konularda bazı değişikliklere gidilmiştir.

Bu süreç Post Washington Uzlaşısı olarak tanımlanmaktadır.

Williamson, J. (2003) “The Washington Consensus and Beyond”, Economic and Political Weekly, 38(15), 1475-1481.

